

ROZHOVOR: IVA PAŘÍZKOVÁ O ČAJOVNĚ KUBY & PAŘÍZKA

Podle Lu Yue se čajem zapomíná na hluk světa. Čaj je kulturní nápoj s nedohlednou historií. Liou Sie doporučuje pít čaj "když tiše prší v bambusovém háji za jarních večerů s milými přáteli a něžnými divkami". Stejně tak dobře jako v bambusovém háji, se pije čaj v Čajovně v Telči v 1. poschodí DDM. Přijďte si pochutnat, vybírat můžete asi z 22 druhů tohoto zlatavého nápoje.

Jakou jste vůbec měla inspiraci k založení čajovny? Manžel je knihkupec, takže si přál mít pěkné knihkupectví v Jihlavě, ale nikdy se nám to nepodařilo, až před dvěma roky, kdy jsme dostali přízemí v domě na jihlavském náměstí, což je obrovské barák, takže jsme zjistili, že tam nemůže být jenom knihkupectví. No a protože nekouříme, tak jsme tam chtěli něco nekuřáckého, co by nějak souviselo s naší životní cestou, protože já jsem dělala jógu asi od čtrnácti, a vlastně v té době už začaly být čajovny, takže ta čajovna nám přišla taková nejlepší. Čaj sám o sobě, jeho příprava a jeho podávání je vlastně filosofie, to je zenbuddhismus. Člověk má k té přípravě přistupovat s pokorou, všechno se soustředí na ty lístky, a když podává ten šálek, tak s tím šálkem by měl podávat klid a harmonii v duši, měl by prostě takovou atmosféru navozovat. Je to těžký, ale jsou lidé, kteří se o to zajímají. **Kolik je čajoven v celé republice?** Dobrých čajoven teď momentálně je v Česku takových 12. Já myslím, že to je dost, když je to vlastně jedna firma. Pak je známá naše čajovna ve Znojmě, známý je Cikán, který si otevřel čajovnu v Boskovicích a v Brně. Ještě u Bílýho slona v Olomouci. **Váš oblíbený čaj?** Ranní čaj povzbuzovák. To je vanilka, Tatra mlíko a karamel... To tak dohromady namíchám... Nebo přes den kvalitní zelené čaje, nebo černý tmavý čaj, lisovaný, nebo hodně dobrý čaj je turecký, kterej se praží. **Cukr ano nebo ne?** No, tak určitě člověk, kterej hledá cestu k tomu čaji, tak sladí. Každý si najde svoji cestu. Když si koupí tři druhy čaje domů, tak pozná, že každý chutná jinak. Kdo nemá touhu poznat pravou chuť čaje, tak sladí. **V jakém stylu je Vaše čajovna, její stolování?** Z části jsme udělali takovou Ruskou čajovnu, to je klasické pít čaj u stolu, a z části je to sezení na zemi na pohodlných polštářích, které známe z Asie.

Za rozhovor děkuje Puntík

SERIÁL K VÝSTAVĚ VE VĚŽI: Z ČEHO JE SVĚT JANA KŘENA III

Malířský ateliér pana Křena, to je z latí a sololitu stlučená "krabice" na půdě ve stodole. Jsou tu složené stovky obrazů, které za ta desetiletí namaloval. Nastavené ve štosech čelem ke stěně. Obrovské sololitové desky pomalované divokými barvami a výjevy. Co kus, to jiný styl. Žádné krajinky, žádné kýče. Dílo s názorem. Najdete tu leccos. Od požíračů koňských burtů v místní hospodě po výtvarné vyjádření Einsteinovy jednotné teorie pole.

"Nechci se chlubit, ale já jsem svého času přečetl všechnu filosofickou literaturu v překladech, která u nás do války vyšla. Měl jsem kamaráda, bydlel v Telči vedle knihovny a ten ty knížky pro mě sháněl. Měnil je s jiněma knihovnama takovou tou výměnnou službou. Mám tři vzory: Ježíše Krista, Eisteina a Sókrata. Sókratés, ten mi dal zvlášť zabrat. Nevím, jestli to byl špatný překlad, ale s tím jsem se popral. Vcítit se do toho, kde a kdy žil. Ale od něj mám to, že vím, že nic nevím, takže to co vám tady povídám vůbec nemusí být absolutní pravda.

V družstvu jsem dělal zootechnika. Byl špatnej rok. Dobytek měl hlad, tak jsem ho chtěl prodat. Ale nešlo to. Ten, co to měl v družstvu na starost, povídá: Já ti to nemůžu dovolit prodat, to by musela členská schůze. Tak tu schůzi svolal. Jenže lidi na to tenkrát srali. Tak jsem musel všech těch třiatřicet kusů sám podřezat. Dělal jsem to vždycky v noci. Pro totální vyhublost.

Já jsem většinu těch obrazů dělal, když jsem řešil nějaký ten problém. Třeba – jaký je nejzákladnější pravidlo světa, jaký jsou nejzákladnější vlastnosti života, co je to myšlení? Snažil jsem se udělat si takový model toho, jak funguje svět. Který by spojoval všechno. Aby řekl, co je to energie, co je to hmota. Přemýšlel jsem o tom, a když už jsem to skoro měl, tak jsem to namaloval. Ony to vlastně ani nejsou obrazy, spíš plakáty."

Napsal Tomáš Feřtek pro časopis Reflex č.22, vyšlo 28.5. 1998 (pokračování zítra)

Zítra si přečtete keltský speciál o Janu Hrubém a dokončení rozhovoru s Veronikou Žilkovou.

Pondělí 3.8.98

pěštalkový

Z P R A V O D A J

VČERA: DRUHÁ TRÁVA A DAVY SPILLANE

Koncerty Druhé trávy jsou každý rok velmi očekávanou událostí, tím spíše, že s sebou letos přivezli Adama Weissmana (bicí) a hlavně irského dudáka Davyho Spillane (dokonce jsem přemýšlel o titulku Davy Spillane a Druhá tráva, ale nevím, co by na to řekl Robert Křesťan). Na Druhé trávě mě hodně baví sledovat jejich radost z hraní. Po každé skladbě rozesmáté obličeje, poplácávání po ramenou, vzájemné pošťuchování. Je zkrátka vidět, jak chtějí hrát a jak si hrají. Pokaždé mám nervy nadranc, když Luboš Malina začne uprostřed Telegraph Road hledat a rozbalovat saxofon a v duchu ho popoháním: "Dělej, dělej, vždyť to nestihneš." Je to napínavé,

protože za chvíli Máčinka saxík zase položí, popadne banjo a potom ještě jednou saxofon a na všechno má dost času. A velké plus má u mě Druhá tráva za Panenku, kterou jsem už rok neslyšel a je mi bez ní dobře. Davy Spillane sice zahrál asi o deset minut méně, než jsem si přál, ale já jsem vděčný za každé sebekratší dudnutí, které uslyším. Jeho vyhrávky na Máčinkově nové desce Zákusek jsou parádně irské, i když Luboš Malina je spíše bluegrassový. Ono je ovšem těžké, chtít po dudách zvaných uilleann pipes, aby nezněly irsky, a chtít něco podobného po low whistle je stejná nemožnost. Ale proč oddělovat bluegrass od irské muziky, když to spolu tak pěkně šlapalo. Bluegrassáci se včera s Kelťákama mohli vzít za ruce. Spillane potvrdil svoji universalnost a dodal Druhé trávě opravdu fajnsmekrovskou příchuť. Stejně dobrým kořením byly bubny a perkusse Adama Weissmana, kterého čeští muzikanti přejmenovali na Vojtu Řeháčka. Po koncertě pak Druhá tráva vymyslela v hotelu Na hrázi české jméno i Davyemu, takže snad někdy příště najdete na plakátech Prázdnin v Telči psáno: Druhá tráva a David Špidla. Skřítek

Zpocený Martin Ledvina zaujal kanárkově žlutým tričkem, opičkami a hrou na kytaru.

Poslední pozdrav a tradá do Galway. Ir Davy Spillane dneska ráno v 5 na pražském letišti.

SMRTÍCI EPIDEMIE

Jak tak vzpomínáme na někdejší ročníky Prázdnin v Telči, odhalují se před námi dosud utajené skutečnosti. Někdy v roce 1991 nebo 2 začalo pořadatelku Manču svědět mezi prsty. Škrábala se a škrábala, až jí pořadatel J.K. povídá: "No, to je svrab. Já už jsem to viděl. To je svrab." Manča se zasmála a škrábala se dál. Dokonce se nechala škrábat kdekým, takže svrab (neboť to opravdu byl on, latinsky zvaný Skabies) se veselé rozšiřoval dál a koho napadl, ten ho opět rozdával kamarádům. Tak se za chvíli škrabal ten i onen a po odhalení totožnosti onoho proradného Skabia všichni vzpomínali: "Mě škrábali ti francouzský turisté." "Mě škrábal jeden Američan." "Já jsem škrábal P.H." "P.H. škrábal T.S." a tak dál. Brzy se doneslo, že už se škrábe i brněnská přítelkyně pořadatele XY, který ji vytýkal, že to má z toho jak hladí potulné kočky. Jak se svrabu dařilo ve Francii a v USA není známo. Telefony za mořem mlčí. Manča po čase dostala několik výhrůžných dopisů od svých škrábatelů, kteří už se natírali stejnou léčivou vodičkou jako ona. Původce všeho? Manča dodnes neví, kdo ji nakazil, ale obviňuje cizí spacák, který ve tmě nahmatala místo svého. Letos se Manča odmítá dotýkat čehokoli cizího. V.I. *(jména pořadatelů byla změněna, iniciály jsou úmyslně matoucí)*

VELKÝ INFORMÁTOR

- Zvukař Kuba Lis, známý proutník, se náhle ozve z davu okolo Evy Hencychové: „Ty jó, pojď si na něco sáhnout, Evičko.“
- Tydýt se Skřítkem nakukují na intru z chodby oknem do baru, odkud je pozoruje několik stolovníků. Ze sprchy vychází do ručnicku zabalená Pitris a když oba pozorovatele míjí, prohodí: „Už jste zase v televizi?“
- Pořadatel X hodlá společně s pořadatelkou Y odjet na Mallorcu a vydělat něco peněz striptýzem. Ale, aby bylo všechno v pořádku, musí on dělat v podniku pro chlapy a ona v podniku pro ženský, aby na něj nešly ženský a na ni zase chlapi. Váš V.I.

JAK JSME VEZLI DAVYHO NA LETIŠTĚ

Po včerejším hvězdném koncertu jsme si (asi v jednu v noci) popřáli dobrou noc s Davym Spillanem a už za čtyři hodinky jsme ho nakládali před hotelem Na hrázi do auta... v pět už stál u rybníka a kroutil hlavou: "Beautiful place, lovely town!" Medvěd se srdceryvně rozloučil a my se společně s řidičem Matesem (který chtěl mimo jiné mermomocí jet jeho žlutou Babičkou) na strastiplnou cestu do Prahy. Začalo to lyricky. Projížděli jsme ranní zamlženou krajinou, starou krajinou (ancient, říkal Davy) přes Vanůvek, Řídelov, Horní Cerekev až do Pelhřimova a dál už směr hlavní město! Nejvíc Davyho fascinoval les! "To musí bejt pěkně starej les! Aspoň tisíc let!!!" pochvaloval si cestou kolem Roštejna. Na dálnici byl čas skvělý! Ve třetí čtvrti na sedm jsme jeli kolem Václaváku a odlet letadla? 7.50! Pohoda ... ALE! Pan řidič, který celou cestu téměř nepromluvil náhle zvolal: "Ouha!!!" "Kde to jsme?" odvětil jsem. "Nevim!" Ztratili jsme se v centru Prahy! Jedem, jedem... val! Najednou jsme se ocitli na Proseku (což je úplně na druhou stranu od Ruzyně!) U pumpy Mates vystoupil a za pět minut vyšel vítězoslavně s mapou! "Jedem!" řvu. "Šlápní na to!" A tak už jsme to votočili a řídíme si to ranní pražskou špičkou... a ... náhle se před námi zjeví pan policajt s plácačkou! "Stááát! Vaše doklady prosím, pane řidiči!" A sakra, blesko mi hlavou, máme tady vůbec techničák? Bylo to totiž Medvědovo auto. "Víte my, ehm, ukrutně spěcháme na letiště a vezem zrovna světovou hvězdu, víte?" "Tak teda jedte tudy a pak doleva atd..." Uf! Mates to uhrál. Jupí! CO? Dyť je 7.20! Stihnem to skrz centrum tak rychle projet? Když jsem se v 7.37 Davyho ptal jestli není nervózní, řek jen, že ne a že je to OK! Tak jedem... "Here!" "Brrrrzdiííí! Stóóóp! Tady!" překládal jsem honem simultánně... 7.46 Davy vbíhal do letištní haly! "Thank You!!! Bye!!!" volali jsme oba současně, neboť Davymu se tu ukrutně líbilo a určitě prý někdy přijede aspoň na týden i se svou nejmilejší. Skončilo to jako každý příběh letošní letní telče - happy endem! Letadlo British Airways jsme stihli, a Davy šťastně odletěl do své rodné země, aby už dneska večer hrál v Galway. A pointa? Když jsme s Matesem krouhali zatáčky cestou z Ruzyně něco najednou rachtá v kufru. Že by nám tu Mr Spillane nechal ty svoje dudy? Matěj

OTÁZKA PRO VERONIKU

Jak vznikla Vaše spolupráce se Žalmanem? Pro spoustu lidí je to trochu nečekané spojení. Já jsem byla před čtyřmi lety vyzvána od Pavla Žalmana, abych jela jako spoluvedoucí na tábor, který se jmenoval Oáza Múza. Založil ho Pavel Lohonka Žalman se svou ženou Světlanou a bylo to úplně nejkrásnější setkání jaký mohlo bejt, protože to byl folkařskej tábor pro děti od 11, 12 do 25 let, takže taková ta skupina věková, kterou já mám hrozně ráda, která je na tom nejhůř, protože to ještě nejsou dospělí, už to nejsou děti, nikdo jim nerozumí, oni nikomu nerozumí a nemají v létě kam jet, protože jet na tábor je potupný a bejt s rodičema je taky potupný, a tak mi přišlo skvělý, že vlastně Žalman vymyslel tenhle tábor Oáza Múza, kterej byl muzikantskej. Tam byly dopoledne dílny, kde já jsem učila na flétnu, a byli tam různí muzikanti, kteří učili nástroje. Každý večer tam dojížděli. Byli tam Nedvědi, Červáci, Štěpán Rak, Hutka, Cop, Hop Trop... A třeba Hop Trop tam zůstali tři dny, protože se jim tam líbilo a děti se tam vyučovaly demokraticky, kdo chtěl. Já jsem říkala, když mě tam Pavel lákal, že to bude hrozný, že si nedovedu představit, jak budu tahat ze stanu sedmnáctiletý kluky a nutit je chodit hrát. Nakonec to probíhalo obráceně, že oni mě v sedm ráno kopali do dveří... Bylo to strašně prima. Bohužel to skončilo, protože se na to nesehnaly peníze, jak už to bývá u všech hezkých a dobrých akcí. Vzniklo tam spousta kapel a každéj ten tábor končil festivalem. Byly tři ročníky v Přčici. Tak takhle jsem se seznámila s Pavlem Žalmanem Lohonkou. No a teď, když měl Pavel nějaký vánoční koncert, tak mě tam pozval. Já jsem říkala, že když jdu na koncert, tak nechci, aby tam někdo otravoval mluveným slovem. Ten vánoční koncert dopadl dobře, bylo to moc hezký, příjemný. Je to ale vlastně pravda, že ty písničky jsou vlastně poezie. Takže lidi co maj rádi Pavlovy písničky maj rádi i poezii, tak mi řekl ať se toho nebojím, takže na dnešní večer mám připravenou renesanční poezii a něco ze Shakespeara, něco z moderní poezie, takže jsem na to zvědavá, jaký to bude. Já myslím, že o nic

světobornýho nejde, že vlastně i mluvený slovo a poezie i písničky jsou vždycky o lásce, o smrti, o naději a je vlastně jedno, jakou formou se to lidem sděluje. Důležitý je, jestli posluchači na to jsou naladěni nebo ne, a když už sem někdo přijde, no tak pak je to mezi nebem a zemí, jestli to dopadne, nebo nedopadne. Pavel vymejší, že bysme příští rok okoupili nějaký hrad a že bysme tam dali něco dohromady. Mě strašně láká lidová poezie. Já jsem byla dlouholetá členka Chorey Bohemiky, to je takovej soubor, to už asi dneska lidi neznaj, to byla taková renesanční lidová poezie, takový divadlo s tancem dohromady a já tam prožívala těch...od patnácti do dvaadvaceti. Potom z toho vznikla Muzika Bohemica. Oni trubadúři v gotice a v renesanci trochu zpívali,

trošku dělali kouzla a trochu recitovali. A dneska už jsme si to všichni v rámci dělby práce rozdělili. Cirkusák má pocit, že je něco jinýho než Žalman, a herec má pocit, že je něco jinýho než Žalman, a přitom to všechno dohromady tvoří to, čím by měl renesanční umělec oplývat, že by měl umět všechno. My se teď navzájem ochuzujeme.

S poděkováním Skřítek

V zítřejším dokončení rozhovoru s Veronikou Žilkovou si přečtete o ceně Českého lva, novém filmu, jehož natáčení brzy započne a o tom, jak by se měly točit filmy.

Je naším snem a přáním vydat občas Zpravodaj navíc, který by byl plný fotek a rozhovorů. Jakkmile budeme mít svoji kopírku (zatím nám kopíruje radnice) určitě se o to pokusíme.